

Fastställande av serviceutbudet inom veterinärvården

Anvisning för organisatörer

© Finlands Kommunförbund rf
Helsingfors 2025

Kommunförbundet
Andra linjen 14
PB 200, 00101 Helsingfors
Telefon 09 7711
www.kommunforbundet.fi

Innehåll

1	Inledning.....	4
2	Bedömning av servicebehovet	7
2.1	En uppskattning av djuren inom organisatörens område	7
2.1.1	En uppskattning av djurantalen har gjorts i samband med planen för veterinärtjänster.....	7
2.2	Utredning av det regionala marknadsläget.....	8
2.3	Behoven av att upprätthålla egen produktion / bedömning av mängden köpta tjänster.....	9
3	Organiseringsansvar och serviceutbud	11
3.1	Bestämmande av organiseringsansvaret	11
3.2	Kompletterande tjänster	13
3.2.1	Det privata serviceutbudet i ett område (kompletterande tjänster).....	14
4	Sättet att ordna servicehelheten	16
4.1	Principer för det kommunala beslutsfattandet	16
4.2	Egen produktion.....	17
4.3	Köpta tjänster.....	17
4.4	Delvis egen produktion, delvis köpta tjänster.....	17
4.5	Köpta tjänster.....	17
4.6	Köp av tjänster från Helsingfors universitet med stöd av lag.....	18
5	Bilaga 1. Förteckning i exempelform över frågor genom vilka det regionala marknadsläget utreds.....	19
6	Bilaga 2. Diagram över bedömningen av serviceutbudet (organiseringsansvar och serviceutbud).....	27
7	Bilaga 3. Lag- och propositionstexter om ändring av veterinärvårdslagen med avseende på fastställande av serviceutbudet	32

1 Inledning

Syftet med denna anvisning är att stödja de aktörer som ordnar veterinärvård när de fastställer serviceutbudet inom den offentliga veterinärvården. Enligt den nya veterinärvårdslagen (285/2023) förutsätts kommunerna fastställa utbudet för att de jämlika och fungerande veterinärtjänster till ett skäligt pris som krävs i lagen ska tryggas regionalt.

Ordet organisatör används i lagen för att hänvisa till kommuner, samkommuner och samarbetsområden. Organisatören ska inom sitt verksamhetsområde sörja för ordnandet av veterinärtjänster och för ordnandet av tillsynen över livsmedelssäkerheten och skötseln av för kommunalveterinären föreskrivna uppgifter.

Anvisningen består av tre delar:

- bedömning av servicebehovet
- fastställande av det lagstadgade organiseringsansvaret och av servicehelheten
- beslut om sättet att ordna veterinärvården

Mallen kan användas som hjälpmedel när det regionala serviceutbudet inom veterinärvården fastställs. När utredningen görs är det dock möjligt att använda också någon annan mall som organisatören väljer. Enligt lagens 9 § bestäms omfattningen av varje organisatörs organiseringsansvar på basis av regionala behov med beaktande av vad som föreskrivs i nämnda paragraf.

Alla organisatörer ska ordna de tjänster som avses i 8 § för djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion samt akut veterinärhjälp (minimior organiseringsansvar). När det gäller andra tjänster enligt 8 § ska organisatören själv bestämma om de omfattas av organiseringsansvaret enligt de principer som anges i veterinärvårdslagen (fullt organiseringsansvar). Organisatören kan ordna tjänsterna i form av egen produktion eller ingå avtal om produktion av tjänsterna med en privat tjänsteproducent (12 §).

Organisatören kan också besluta att tillhandahålla kompletterande veterinärtjänster som går utöver organiseringsansvaret (17 §). Sådana tjänster ska vara proportionerliga i fråga om innehåll och dimensionering, och prissättningen av dem ska vara marknadsmässig. De får inte vara specialveterinärtjänster.

Närmare information hittar du i veterinärvårdslagen och regeringens propositioner:

[Veterinärvårdslagen](#)

[Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av veterinärvårdslagen](#)

[Regeringens proposition med förslag till veterinärvårdslag och till vissa lagar som har samband med den](#)

Anvisningen har skrivits av Leena Tuuri (Uleåborg), Mikko Turku (Finlands Veterinärförbund), Merja Bojang (Tammerfors), Maria Tirkkonen (S:t Michel), Päivi Lahti (Helsingfors), Jonna Kuronen (Siunsote), Kaisa Mäntynen (Kommunförbundet) och Tiina-Mari Aro (Livsmedelsverket).

Kommunförbundet riktar ett varmt tack till alla som varit med om att utarbeta anvisningen. Anvisningen kommer att uppdateras på basis av frågor och kommentarer.

2 Bedömning av servicebehovet

2.1 En uppskattning av djuren inom organisatörens område

2.1.1 En uppskattning av djurantal har gjorts i samband med planen för veterinärtjänster.

- Planen (bilaga) eller en länk till planen

Bland annat följande register kan användas som källor:

- djurhållar- och djurhållningsplatsregistret, andra register över produktionsdjur (djurslagsspecifika register)
- antalet sällskapsdjur i proportion till invånarantalet (1/8 sällskapsdjur per invånare)
- djurhållningsplatsregistret för hästar, de register som Hippos för, rasspecifika register
- andra register över djurantal
- eventuella säsongsvariationer som bör beaktas, t.ex. fritidsboende och turism

2.2 Utredning av det regionala marknadsläget

- Kriterierna för val av område som granskningen omfattar bör fastställas öppet och tillräckligt exakt.
- Granskningen kan göras som en helhet så att man beaktar de privata tjänsteproducenterna inom verksamhetsområdet eller de privata tjänsteproducenterna inom verksamhetsområdet och i dess närhet.
- Det är möjligt att utföra granskningen så att man delar in verksamhetsområdet i flera delar och beaktar de privata tjänsteproducenterna inom var och en av delarna.
 - Kartläggning av de privata tjänsteproducenterna och deras serviceutbud, tjänsternas omfattning och tillgänglighet samt huruvida tjänsterna tillhandahålls till ett skäligt pris.
 - Information om dem som tillhandahåller tjänster kan samlas in på många sätt. Information som regionförvaltningsverken har samlat in kan man ta del av genom en begäran om uppgifter. Ett annat sätt att ta del av registeruppgifter är att man använder [systemet Elte](#) (Eläinten terveyden hallinta, där man loggar in med koder som fås från åtkomsthanteringen). Uppgifter är också tillgängliga på tjänsteproducenternas webbplatser.
 - Via de här kanalerna är det möjligt att få vissa uppgifter om tjänsternas innehåll. För insamling av aktuella uppgifter kan en kartläggningsförfrågan behövas.
- I en bilaga till denna anvisning (bilaga 1) finns ett exempel på en förteckning över frågor om innehållet i den privata sektorns serviceutbud och om tjänsternas tillgänglighet. Exemplet är avsett att tillämpas i tillämpliga delar.
 - Information om vad tjänsterna innehåller kan man också få vid gemensamma diskussioner eller vid överläggningar med respektive tjänsteproducent

- Omfattningen av utredningen av det privata serviceutbudet väljs enligt organisatörens verksamhetsmiljö och kan vara bredare eller snävare än detta
 - **Avlägsna områden:** Utgående från utredningen kan det också identifieras avlägsna områden där marknadsbrist råder och där det saknas förutsättningar för en företagsekonomiskt lönsam produktion av tjänster på specialiserad nivå; i de områdena uppstår det därför sannolikt inte något utbud av privata tjänster. Då kan organisationen också tillhandahålla tjänster på specialiserad nivå för djurägare inom organisationens eget verksamhetsområde.

2.3 Behoven av att upprätthålla egen produktion / bedömning av mängden köpta tjänster

- Besöken inom verksamhetsområdet / verksamhetsområdets olika delar / på mottagningarna består av
 - besök på djurhållningsplatserna under tjänstetid
 - besök på djurhållningsplatserna utanför tjänstetid
 - besök på mottagningen under tjänstetid
 - besök på mottagningen utanför tjänstetid
 - hälsovårdsbesök
- Dessutom eventuellt följande:
 - akuta och icke-brådskande besök
 - tjänster som omfattas av organiseringsansvaret och tjänster som kompletterar organiseringsansvaret
- Enligt 10 § i veterinärvårdslagen ska de tjänster som omfattas av organiseringsansvaret finnas tillgängliga för de husdjur vars ägare eller

innehavare har sin bostads- eller hemort inom organisatörens område. Veterinärtjänster som tillhandahålls på djurhållningsplatsen ska finnas tillgängliga för husdjur som hålls inom organisatörens område. Dessutom ska akut veterinärhjälp ges alla husdjur som finns inom en organisatörs område, om det inte med hänsyn till omständigheterna kan anses vara skäligt att ett djur förs till området för den organisatör som har organiseringsansvaret, för att få veterinärhjälp där.

- Personalbehovet påverkas dels av antalet prestationer, dels av t.ex. jourarrangemang och den tid som går åt till resor.
- Behovet kan bedömas också utifrån hur planen för veterinärtjänster har utfallit och utifrån ens egen bedömning av om tjänsterna har ordnats i överensstämmelse med efterfrågan eller på basis av någon annan bedömning
- När servicebehovet bedöms kan man också ta fasta på kundnöjdhetsenkäter. Då ska man beakta vilken sektor de gäller (t.ex. tjänster för produktionsdjur). Utgående från enkätsvaren kan tjänsternas tillräcklighet bedömas t.ex. enligt hur pass nöjda respondenterna är med tjänsternas tillräcklighet eller i övrigt.

3 Organiseringsansvar och serviceutbud

Välj ett alternativ i punkt 3.1 och vid behov också i punkt 3.2. Komplettera motiveringarna så att de stämmer överens med situationen och behovet inom området.

3.1 Bestämmande av organiseringsansvaret

- Inom verksamhetsområdet / delen av verksamhetsområdet omfattar organiseringsansvaret bara tjänsterna enligt lagens 8 § för djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion samt akut veterinärhjälp för alla djur.
 - Exempel på motivering: Inom området finns det tillräckligt med privata tjänster för produktion av icke-brådslande tjänster till ett skäligt pris för djur som inte hålls för livsmedels- eller pälsproduktion, och en ändamålsenlig skötsel av organisatörens uppgifter äventyras inte.
 - Det bör beaktas att akut veterinärhjälp enligt vad som föreskrivs i lagens 10 § ska tillhandahållas alla husdjur inom en organisatörs verksamhetsområde, om det inte med hänsyn till omständigheterna kan anses vara skäligt att ett djur förs till området för den organisatör som har organiseringsansvaret, för att få veterinärhjälp där.

- Inom verksamhetsområdet / delen av verksamhetsområdet omfattar organiseringsansvaret alla tjänster enligt 8 §, eftersom inget utbud av privata tjänster förekommer inom området.
- Inom verksamhetsområdet / delen av verksamhetsområdet omfattar organiseringsansvaret helt eller delvis alla tjänster enligt 8 §, trots att privata tjänster tillhandahålls inom området.
- I motiveringen ska man bedöma om den regionala tillgången till tjänsterna i fråga är tillräcklig och om priserna på tjänsterna är skäliga samt om en ändamålsenlig skötsel av de lagstadgade minimitjänsterna och av organisatörens övriga uppgifter som föreskrivs i veterinärvårdslagen är tryggad
 - Exempel på motivering som gäller bedömningen av det privata serviceutbudet:
 - Beskriv och bedöm utgående från punkt 2 följande i fråga om **det privata serviceutbudet**:
 - öppettidernas omfattning
 - tillgången och tillräckligheten under tjänste- och jourtid när det gäller tjänster som anges i 8 §
 - den djurslagsspecifika tillgången och tillräckligheten när det gäller tjänster som anges i 8 §
 - Exempel på motivering som gäller behovet av att upprätthålla egen produktion:
 - Det finns inte tillräckligt med privata tjänster inom området
 - Både under och utanför tjänstetid är de privata tjänsterna otillräckliga på grund av de privata tjänsteproducenternas öppettider. Precisera.
 - Det finns inte tillräckligt med privata tjänster för alla husdjurslag som hålls inom organiseringsområdet

- Priserna på privata tjänster är inte skäliga jämfört med den allmänna prisnivån på privata tjänster
- En tillräcklig servicehelhet förutsätts för produktion av tjänster som anges i lagens 8 § när det gäller djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion, akut veterinärhjälp för alla djur dygnet runt samt skötsel av veterinärmedicinska myndighetsuppgifter
- Produktion av alla tjänster som anges i 8 § behövs för att säkerställa produktionen av akut veterinärhjälp för alla djur dygnet runt samt för att säkerställa arbetets hållkraft och att vården är ändamålsenlig.
- Genom produktionen av tjänster (t.ex. vaccineringar) gör man sig beredd att bemästra en djursjukdomssituation eller hot om en sådan.

3.2 Kompletterande tjänster

- Inom ett verksamhetsområde produceras förutom de tjänster som omfattas av organiseringsansvaret också kompletterande tjänster i form av offentliga tjänster.
 - De veterinärtjänster som tillhandahålls i form av kompletterande tjänster behöver uppräknas separat.
 - Mängden kompletterande tjänster som en offentlig organisation producerar kompletterar det privata serviceutbudet, och de är inte långtgående tjänster på specialiserad nivå. Genom produktion av dessa kompletterande tjänster är det möjligt att utanför tjänstetid undgå att patienter transporteras över långa avstånd och att erhållandet av vård fördröjs.

- Det bör beaktas att också andra tjänster enligt 8 § än de som omfattas av organiseringsansvaret övergår till de kompletterande tjänsterna:
 - Om organiseringsansvaret inom området omfattar endast de obligatoriska tjänsterna enligt 8 § för djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion samt akut veterinärhjälp för alla djur, och
 - om det inom området finns tillräckligt med privata tjänster för produktion av icke-brådskande tjänster till ett skäligt pris för djur som inte hålls för livsmedels- eller pälsproduktion, och
 - om en ändamålsenlig skötsel av organisatörens uppgifter inte äventyras.
- Det bör dessutom beaktas att i fråga om kunder utanför verksamhetsområdet är alla tjänster som går utöver de i lagens 8 § angivna obligatoriska tjänsterna för djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion samt den i 8 § angivna akuta veterinärhjälpen för alla djur kompletterande tjänster

3.2.1 Det privata serviceutbudet i ett område (kompletterande tjänster)

- Beskriv och bedöm utifrån punkt 2.2 det privata serviceutbudet för de kompletterande tjänsternas del. Exempel på motivering av bedömningen:
 - Öppettidernas omfattning
 - Den djurslagsspecifika tillgången och tillräckligheten under tjänste- och jourtid när det gäller kompletterande tjänster

- Det finns inte tillräckligt med privata kompletterande tjänster inom området
- Tjänsten är inte tillgänglig i tillräcklig utsträckning under alla tider (beskriv när)
- Produktion av kompletterande tjänster behövs för att säkerställa att de obligatoriska tjänsterna kan ordnas och att vården är ändamålsenlig.
- Genom tjänsten är det möjligt att undgå att djur transporteras över långa avstånd för att få akut vård
- Verksamhetsområdet utgör helt eller delvis ett avlägset område där marknadsbrist råder. I serviceutbudet ingår också specialveterinärtjänster för invånarna inom det egna verksamhetsområdet.
 - Motiveringar:
 - Det är fråga om sådana avlägsna områden där det inte finns något privat utbud av veterinärtjänster på specialnivå och för vilka det oberoende av kommunens affärsverksamhet inte är sannolikt att ett sådant utbud uppstår.

Diagram över bedömningen av serviceutbudet, se bilaga 2.

4 Sättet att ordna servicehelheten

4.1 Principer för det kommunala beslutsfattandet

Enligt utgångspunkten i 14 § 1 mom. i kommunallagen utövar fullmäktige kommunens beslutanderätt. Fullmäktige kan delegera beslutanderätt till underlydande organ samt till tjänsteinnehavare och förtroendevalda. Inom kommunalförvaltningen utgår man från att behörighet att utöva offentlig makt överförs i förvaltningsstadgan. Fullmäktige kan alltså inte delegera beslutanderätt genom enskilda beslut.

I förvaltningsstadgan är det möjligt att ge ett organ, en förtroendevald eller en tjänsteinnehavare rätt att vidaredelegera (subdelegera) beslutanderätt. Om det har föreskrivits att en viss kommunal myndighet är ensam behörig att sköta en viss uppgift, är delegering och subdelegering inte möjliga enligt kommunallagen.

I praktiken föreskrivs det i speciallagar som gäller miljö- och hälsoskyddet att uppgifter ska skötas av det organ som svarar för miljö- och hälsoskyddet i kommunen. Organet kan genom sitt eget beslut

vidaredelegera sina lagstadgade befogenheter till en underlydande tjänsteinnehavare, om kommunfullmäktige har gett tillstånd till det i förvaltningsstadgan.

Kommunfullmäktige kan inte delegera miljö- och hälsoskyddsuppgifter direkt till en tjänsteinnehavare.

4.2 Egen produktion

- Motiveringar till varför egen produktion bör / inte bör upprätthållas:
 - T.ex. funktionssäkerheten

4.3 Köpta tjänster

- Motiveringar till varför köpta tjänster används / inte används:
 - Privat utbud finns / finns inte
 - Ingen fungerande marknad
 - Tidigare erfarenheter gör att det kan finnas anledning att dryfta hur priserna på tjänster påverkas.
 - Produktionen av tjänster är konkurrensutsatt i enlighet med lagstadgade krav

4.4 Delvis egen produktion, delvis köpta tjänster

4.5 Köpta tjänster

- Motiveringar till varför köpta tjänster används/ inte används:
 - Tillgången till privata tjänster är begränsad (vissa djurslag, åtgärdshelheter, tider)
 - Andelen köpta tjänster är konkurrensutsatt i enlighet med lagstadgade krav

4.6 Köp av tjänster från Helsingfors universitet med stöd av lag

- I vilken utsträckning köps tjänster som Helsingfors universitet ordnar?
- Det är befogat att som bakgrundsinformation utreda hur mycket det skulle kosta att ordna tjänsterna i form av egen produktion.

5 Bilaga 1. Förteckning i exempelform över frågor genom vilka det regionala marknadsläget utreds

Den här förteckningen över frågor är en del av anvisningen för utredning av det regionala marknadsläget. Enligt den nya veterinärvårdslagen (285/2023) förutsätts kommunerna göra en sådan utredning. På basis av utredningen ska den offentliga aktör som ordnar veterinärvården välja omfattningen av sina tjänster och sättet att ordna dem för att inom sitt område trygga de jämlika och fungerande veterinärtjänster till ett skäligt pris som krävs i lagen.

Förteckningen är avsedd att beskriva eventuella omständigheter som det har upplevts som befogat att beakta i utredningen. Marknadsläget kan också utredas med hjälp av någon annan modell som organisatören väljer.

1. Bakgrundsuppgifter

1. Företagets namn
2. FO-nummer
3. Den som besvarar frågorna: namn samt e-postadress och telefonnummer till jobbet
4. Webbplatsens adress (om en webbplats finns)
5. I vilken kategori skulle Ni placera företagets verksamhet?
 - a. Veterinärmedicinska tjänster på basnivå
 - b. Utöver basnivån också veterinärmedicinska tjänster på specialiserad nivå
 - c. Djursjukhus, inklusive veterinärtjänster på basnivå och specialiserad nivå
 - d. Någon annan kategori

2. Verksamhet och område inom vilket tjänster tillhandahålls

6. Företagets personalstyrka (ange antalet årsverken):
 - Veterinärer: ____
 - Annan personal: ____
7. Tjänst som företaget erbjuder:
 - Mottagningstjänst
 - Besök på djurhållningsplatser
8. De kunder som besöker mottagningen är i huvudsak från följande kommuner:

9. De djurhållningsplatser som företagets personal besöker ligger i huvudsak i följande kommuner:
10. För vilka djurslag producerar företaget tjänster?
- Katt
 - Hund
 - Kanin
 - Exotiska smådjur (vilka?)
 - Häst
 - Nöt
 - Får
 - Andra stora djur (t.ex. alpacka, ren, get)
 - Andra djur (vilka?)

3. Öppettider och jourberedskap

11. A) Vilka är företagets öppettider? ELLER
B) Tjänsterna är tillgängliga:
- Vardagar: Dagtid / Kvällstid / Natttid
 - Lördagar: Dagtid / Kvällstid / Natttid
 - Söndagar: Dagtid / Kvällstid / Natttid
 - Under högtider och helger (jul, påsk, midsommar, söcken-helger): Dagtid / Kvällstid / Natttid
12. Har företaget ändrat sina öppettider under de 12 föregående månaderna? Om svaret är ja, hurdana har ändringarna varit?
13. Tar företaget emot patienter som behöver akut vård?
- Ja, vi har reserverat tider för akutpatienter
 - Ja, om vi råkar ha lediga tider
 - Vi tar inte emot akutpatienter
14. Vilka åtgärder kan företaget i vanliga fall tillhandahålla under samma dag för akutpatienter (inom ramen för öppettiderna):
- Ordinära sjukdomar (t.ex. inflammationer): Ja / Nej

- Sjukdomar / tillstånd som kräver operativ vård (t.ex. sektioner, torsioner, pyometra): Ja / Nej

4. Tjänster och resurser som tillhandahålls

15. Välj de i 8 § i veterinärvårdslagen angivna tjänster på basnivå som företaget producerar.

- allmän undersökning och bedömning av hälsotillståndet i syfte att fastställa djurs hälsa,
- identitetsmärkning av katter och hundar,
- djurhälsobesök enligt artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") samt hälsovårdsbesök vid djurhållningsplatser där djur hålls för livsmedelsproduktion och hälsovårdsplanerna för dessa djurhållningsplatser,
- vaccinerings,
- åtgärder för att fördriva och förebygga parasiter,
- nödvändiga grundläggande åtgärder som gäller mun- och tandvård eller, om det är ändamålsenligt med beaktande av åtgärdens omfattning eller svårighetsgrad, remiss till fortsatt vård,
- avhorning och borttagande av hornanlag hos nötkreatur och getter,
- kontroller och undersökningar i anknytning till reproduktion samt behandling av reproduktionsproblem när det gäller nötkreatur, svin, får, getter och renar som hålls för livsmedelsproduktion,
- kastrering av nötkreatur, svin, får, getter, renar, hundar och katter samt sterilisering av katter,

- klinisk undersökning av ett sjukt djur och bedömning av vårdbehovet, tagning av sedvanliga prov och snabbtestning av dem eller sändande av dem för laboratorieundersökningar i syfte att utreda orsaken till djurets sjukdom samt vid behov remittering av djuret till fortsatta undersökningar,
- sådan vård av ett sjukt djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion som det är möjligt att ge på djurhållningsplatsen och i vilken det också ingår operation av löpmagen på nötkreatur,
- grundläggande vård av första hjälpen-karaktär som behövs för något annat än ett i den föregående punkten avsett djur, i vilken det ingår konservativ behandling av störningar i matsmältningsskanalen och urinvägarna, behandling av inflammations- och smärttillstånd, behandling av chocktillstånd, behandling av metaboliska störningar, suturering av sår, annan motsvarande vård som högst omfattar ringa kirurgiska åtgärder, immobilisering av frakturer hos de vanligaste små husdjuren samt sådan fortsatt behandling eller läkemedelsbehandling som är nödvändig i anslutning till vården och vid behov remittering av djuret till fortsatt behandling,
- förlossningshjälp i vilken ingår kejsarsnitt på nötkreatur, får, getter och katter,
- avlivning av djur

16. Här följer en förteckning över tjänster som organisatören för närvarande vanligtvis tillhandahåller i begränsad utsträckning utöver den i 8 § angivna basnivån. Vilka av följande tjänster tillhandahåller Ert företag?

- Kejsarsnitt på hund
- Operation av främmande föremål hos smådjur
- Torsion av magsäcken

- Pyometrakirurgi
 - Urinstensoperation
 - Laparotomi för smådjur
 - Ultraljudsundersökning, basnivå, för smådjur
 - Röntgenundersökning för smådjur
17. När tillhandahåller företaget de tjänster som Ni angett i fråga 16?
- Bara under tjänstetid
 - Också utanför tjänstetid inom ramen för våra öppettider
 - Vi tillhandahåller inte tjänsterna i fråga
 - Något annat (vad?)
18. Har företaget under de 12 föregående månaderna ändrat sitt serviceutbud när det gäller de åtgärder som nämns i frågorna 15 och 16? Om svaret är ja, hurdana har ändringarna varit?
19. Hur har företaget förberett sig för den fortsatta vården av sina operationspatienter?
- Vi sköter den själva på samma verksamhetsställe: Ja / Nej
 - Vi sköter den själva på ett annat av företagets verksamhetsställen: Ja / Nej
 - Vi hänvisar patienterna till den offentliga jouren: Ja / Nej
 - Något annat (vad?): Ja / Nej
20. Vilken utrustning har företaget tillgång till?
- Ultraljud
 - Röntgen
 - Andra bilddiagnostiska undersökningar (vilka?)
21. Laboratorieberedskap:
- Klinisk kemi
 - Hematologi
 - Bakteriologi
 - Urinprover
 - Avföringsprover
 - Något annat (vad?)

5. Tjänsternas täckning och samarbetet med de kommunala tjänsterna

- 22. Hur stor andel av servicebehovet inom området bedömer Ni att företaget täcker när det gäller produktion av basservice som anges i lagens 8 §? (skalan är 1 = en liten del, 10 = en betydande del)
- 23. Hur stor andel av operationerna av jourkaraktär bedömer Ni att företaget producerar när det gäller sällskapsdjur? (skalan är 1 = vi producerar inte alls sådana tjänster, 10 = en betydande del)
- 24. Upplever Ni att de kommunala veterinärtjänsterna stöder företagets verksamhet så att företaget i egenskap av privat tjänste-producent kan koncentrera sig bättre på en kostnadseffektivare verksamhet eller på de specialiserade tjänster som företaget tillhandahåller?
- 25. Tar företaget enligt Er egen uppfattning ut skäliga priser för de grundläggande åtgärder som anges i 8 §? (Ja / Nej / Kan inte säga / Något annat)

6. Deltagande i offentliga tjänster

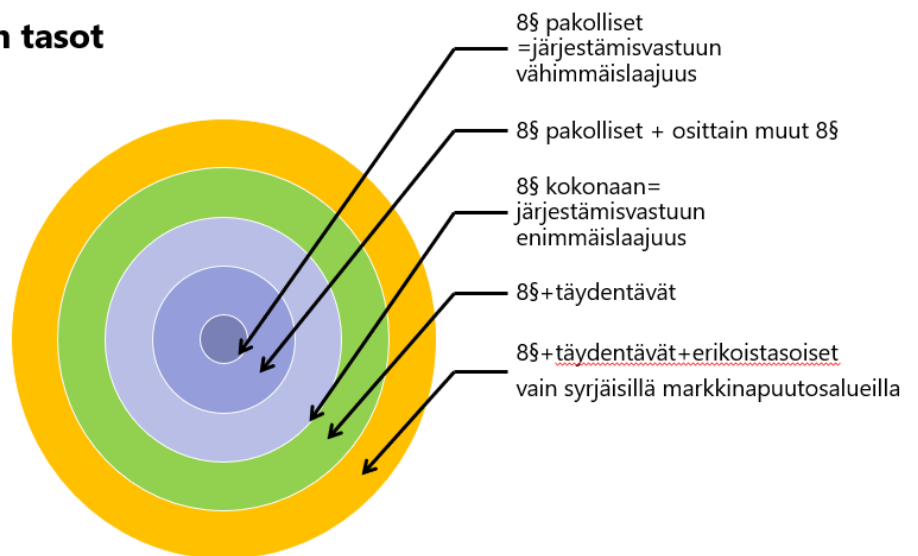
- 27. Vi är intresserade av att delta i veterinärjour som ingår i de offentliga tjänsterna, om en överenskommelse om ersättningsnivån nås? (Ja / Nej)
- 28. Vi är intresserade av att dagtid delta i produktionen av veterinärtjänster på basnivå som ingår i de offentliga tjänsterna (inklusive akut veterinärhjälp), om en överenskommelse om ersättningsnivån nås? (Ja / Nej)

7. Framtidsplaner samt ordet är fritt

29. Har företaget kännedom om eller planer på förändringar som kan komma att inverka på behovet av kommunala veterinärtjänster (t.ex. öppettider, serviceutbud eller mängden tjänster)?
30. Andra tankar kring temat?

6 Bilaga 2. Diagram över bedömningen av serviceutbudet (organiseringssan- svar och serviceut- bud)

Palveluvalikoiman tasot

Kuvan otsikko + kuvion tekstit:

Nivåer inom serviceutbudet

de obligatoriska enligt 8 § = organiseringsansvarets minimiomfattning

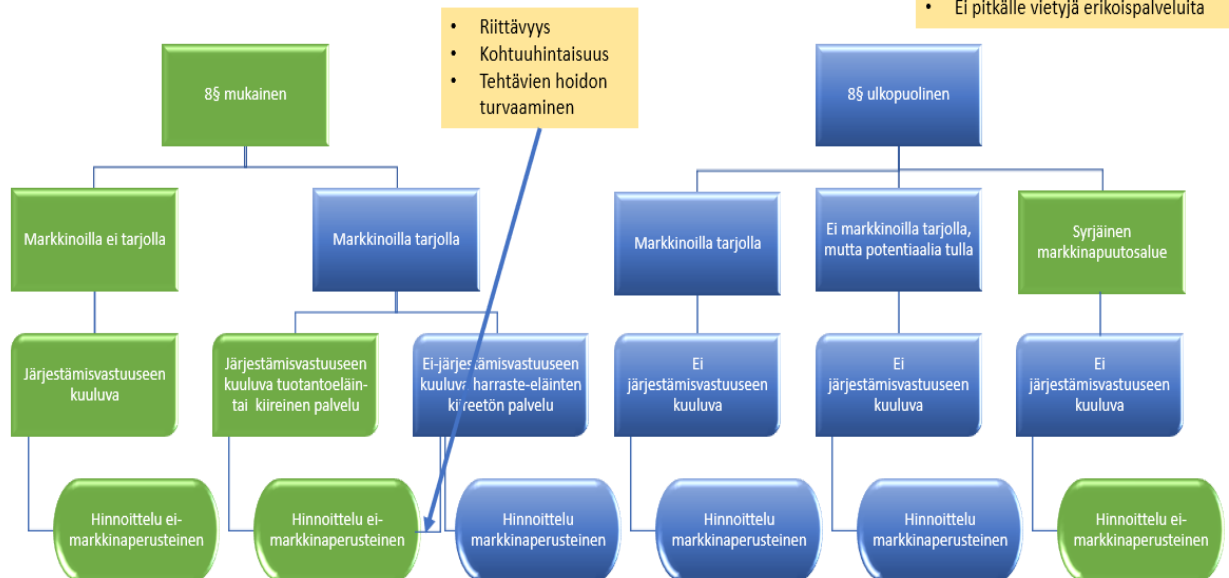
de obligatoriska enligt 8 § + delvis andra som anges i 8 §

hela 8 § = organiseringsansvarets maximiomfattning

8 § + kompletterande

8 § + kompletterande + specialiserad nivå
bara på avlägsna områden med marknadsbrist

Järjestämisvastuun ja hinnoittelun määrittäminen toimenpiteille

Kuvan otsikko + kuvioiden tekstit:

Bestämmande av organiseringsansvaret och av prissättningen på åtgärder

Tryggad skötsel av uppgifter

Arbetets meningsfullhet

Undvikande av patienttransporter

Proportionalitet

Komplettering, inte konkurrens

Inte långtgående specialiserade tjänster

Tillräckliga tjänster

Skäliga priser

Tryggad skötsel av uppgifter

Anges i 8 §

Bjuds inte ut på marknaden

Omfattas av organiseringsansvaret

Prissättningen inte marknadsbaserad

Bjuds ut på marknaden

Tjänst för produktionsdjur eller akut tjänst, omfattas av organiseringsansvaret

Prissättningen inte marknadsbaserad

Icke-brådskande tjänst för hobbydjur, omfattas inte av organiseringsansvaret

Prissättningen marknadsbaserad

Anges inte i 8 §

Bjuds ut på marknaden

Omfattas inte av organiseringsansvaret

Prissättningen marknadsbaserad

Bjuds inte ut på marknaden, men utbudspotential finns

Omfattas inte av organiseringsansvaret

Prissättningen marknadsbaserad

Avlägset område med marknadsbrist

Omfattas inte av organiseringsansvaret

Prissättningen inte marknadsbaserad

7 Bilaga 3. Lag- och propositionstexter om ändring av veterinärvårdslagen med avseende på fastställande av serviceutbudet

Veterinärvårdslagen

Regeringens proposition om ändring av veterinärvårdslagen

Veterinärvårdslagen, 8 §: Veterinärtjänster som är nödvändiga med tanke på det allmänna intresset

Veterinärtjänster som är nödvändiga för djurs hälsa och välfärd samt folkhälsan och som till behövliga delar ska tryggas genom det offentliga organiseringsansvaret är

- 1) allmän undersökning och bedömning av hälsotillståndet i syfte att fastställa djurs hälsa,
- 2) identitetsmärkning av katter och hundar,
- 3) djurhälsobesök enligt artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälso-lag") samt hälsovårdsbesök vid djurhållningsplatser där djur hålls för livsmedelsproduktion och hälsovårdsplanerna för dessa djurhållningsplatser,
- 4) vaccinering,
- 5) åtgärder för att fördriva och förebygga parasiter,
- 6) nödvändiga grundläggande åtgärder som gäller mun- och tandvård eller, om det är ändamålsenligt med beaktande av åtgärdens omfattning eller svårighetsgrad, remiss till fortsatt vård,
- 7) avhorning och borttagande av hornanlag hos nötkreatur och getter,
- 8) kontroller och undersökningar i anknytning till reproduktion samt behandling av reproduktionsproblem när det gäller nötkreatur, svin, får, getter och renar som hålls för livsmedelsproduktion,
- 9) kastrering av nötkreatur, svin, får, getter, renar, hundar och katter samt sterilisering av katter,

10) klinisk undersökning av ett sjukt djur och bedömning av vårdbehovet, tagning av sedvanliga prov och snabbtestning av dem eller sändande av dem för laboratorieundersökningar i syfte att utreda orsaken till djurets sjukdom samt vid behov remittering av djuret till fortsatta undersökningar,

11) sådan vård av ett sjukt djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion som det är möjligt att ge på djurhållningsplatsen och i vilken det också ingår operation av löpmagen på nötkreatur,

12) grundläggande vård av första hjälpen-karaktär som behövs för något annat än ett i 11 punkten avsett djur, i vilken det ingår konservativ behandling av störningar i matsmältningskanalen och urinvägarna, behandling av inflammations- och smärttillstånd, behandling av chocktillstånd, behandling av metaboliska störningar, suturering av sår, annan motsvarande vård som högst omfattar ringa kirurgiska åtgärder, immobilisering av frakturer hos de vanligaste små husdjuren samt sådan fortsatt behandling eller läkemedelsbehandling som är nödvändig i anslutning till vården och vid behov remittering av djuret till fortsatt behandling,

13) förlossningshjälp i vilken ingår kejsarsnitt på nötkreatur, får, getter och katter,

14) avlivning av djur.

Veterinärvårdslagen, 9 §: Organiseringsansvar för veterinärtjänster

Omfattningen av varje organisatörs organiseringsansvar bestäms på basis av regionala behov med beaktande av vad som föreskrivs i denna paragraf.

Organisatören ska ordna de tjänster som avses i 8 § åtminstone för djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion. Dessutom ska det ordnas sådan omedelbar bedömning och vård som krävs när ett djur plötsligt och allvarligt insjuknar eller skadas eller om en sjukdom förvärras, och som inte kan skjutas upp utan att sjukdomen förvärras eller djuret utsätts för avsevärt lindande, samt avlivning av ett djur på djurskyddsgrunder (*akut veterinärhjälp*).

Andra tjänster enligt 8 § omfattas av organiseringsansvaret till den del organiseringen behövs för att säkerställa en tillräcklig regional tillgång av tjänsterna till ett skäligt pris samt en ändamålsenlig skötsel av de uppgifter som nämns i 2 mom. och andra uppgifter som föreskrivs för organisatören i denna lag.

Vid dimensioneringen av veterinärtjänster som omfattas av organiseringsansvaret ska de tjänster som privata veterinärtjänsteproducenter tillhandahåller inom organisatörens område beaktas.

Regeringens proposition, specialmotiveringen, 9 §: Organiseringsansvar för veterinärtjänster

I paragrafen föreskrivs det om bestämningsgrunderna för det kommunala organiseringsansvaret för veterinärtjänster.

Enligt 1 mom. **bestäms omfattningen av varje organisatörs organiseringsansvar på basis av regionala behov.** När organiseringsansvaret bestäms ska dock de minimikrav på organiseringsansvarets innehåll som det föreskrivs om i paragrafen beaktas liksom de övriga kriterier som preciserar bestämmandet av ansvaret.

I lagen avses enligt 3 § 4 mom. med organisatör kommuner samt också samkommuner och samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet till den del de sköter uppgifter i sådant samarbete som avses i kommunalagen.

Organiseringsansvaret omfattar åtminstone de tjänster som nämns i 2 mom. i paragrafen. Dessa är basservice enligt förteckningen i 8 § för djur som hålls för livsmedels- eller pälsproduktion samt akut veterinärhjälp för alla djur.

Som det konstaterats ovan betyder akut veterinärhjälp sådan omedelbar bedömning och vård som krävs när ett djur plötsligt och allvarligt insjuknar eller skadas eller om en sjukdom förvärras, och som inte kan skjutas upp utan att sjukdomen förvärras eller djuret utsätts för avsevärt lidande, samt avlivning av ett djur på djurskyddsgrunder.

I regeringens proposition om veterinärvårdslagen (bl.a. sidorna 19–21) konstateras det att det enligt gjorda utredningar och enkäter förekommer betydande problem när det gäller tillgången till i synnerhet veterinärjour dygnet runt samt tjänster för nyttodjur och att det i största delen av landet sannolikt inte skulle gå att producera dessa

tjänster i form av privat driven verksamhet. Därför anses det att kommunerna inte kan låta bli att producera dessa tjänster.

I akut veterinärhjälp kan utöver vård som avses i förteckningen i 8 § också ingå sådana åtgärder i anslutning till bedömning av vårdbehovet som förutsätts för den.

Även om det utifrån förhandsuppgifter och utan en veterinärs kliniska undersökning inte är uppenbart att ett djur behöver akut vård men det finns tydliga tecken på att sådan vård kan behövas, hör undersökning av djuret till akut veterinärhjälp och sålunda till kommunernas organiseringsansvar.

Enligt 3 mom. i paragrafen omfattas andra tjänster enligt 8 § av organiseringsansvaret till den del organiseringen behövs för att säkerställa en tillräcklig regional tillgång av tjänsterna till ett skäligt pris samt en ändamålsenlig skötsel av de uppgifter som nämns i 2 mom. och andra uppgifter som föreskrivs för organisatören i veterinärvårdslagen.

Denna formulering möjliggör en regionspecifik bedömning av de behov av allmänt intresse som avses i EU-rätten. Utgångspunkten är det regionala marknadsläget och en bedömning av i vilken mån det privata utbudet räcker till för att bemöta behoven hos regionens invånare att få sådana jämlika och fungerande veterinärtjänster till ett skäligt pris som nämns i bestämmelsen om lagens syfte.

Som det konstaterats ovan omfattar behovsbedömningen både en tjänstespecifik bedömning och en bedömning av hurudan servicehelhet som i praktiken åtminstone krävs för upprätthållandet av egen produktion och skötseln av de föreskrivna veterinärvårdsuppgifterna inom respektive region.

Det kan alltså beroende på regionen finnas olika grunder för att i organiseringsansvaret inkludera tjänster på basnivå för sällskaps- och hobbydjur som räknas som annat än akut veterinärhjälp. En orsak kan vara att

det inte alls finns privata tjänster att tillgå eller att tillgången till dem eller deras täckning är otillräcklig. Bristerna kan hänföra sig till exempel till öppettiderna, begränsningar av tjänsterna i fråga om åtgärder eller djurarter eller ett högt pris på tjänsterna.

Motiveringarna när det gäller att trygga organisatörens egen tjänste-produktion kan i synnerhet hänföra sig till det att tjänsterna inte nödvändigtvis kan ordnas på annat sätt än som en viss minimihelhet, där också understödda tjänster som produceras för sällskaps- och hobbydjur ingår. I praktiken bestämmer akut veterinärhjälp behovet av kommunala veterinärtjänster inom regionen.

Frågan har behandlats ovan bland annat i avsnitt 4.2.2. Det centrala syftet med den föreslagna ändringen, liksom med den nya lagen, är att trygga den kommunala veterinärvårdens verksamhetsmöjligheter utan de problem som den gamla lagen medför.

En skyldighet för kommunerna att dela in basservicen i separata, oändamålsenliga delar på grund av bolagiseringsskyldigheten samt till följd av detta en betydande minskning av den bland annat för djursjukdomsberedskapen viktiga resursen med officiella veterinärer innebär en väsentlig olägenhet för ordnandet av verksamheten.

För en fungerande servicehelhet kan det också krävas att alla i 8 § nämnda tjänster ordnas också i situationer där det i området också finns veterinärtjänster på marknadsvillkor. Då kan organisatören motivera ordnandet av alla de tjänster som nämns i 8 § med behovet att trygga en ändamålsenlig skötsel av de andra uppgifter som föreskrivs i veterinärvårdslagen.

Det är inte heller skäligt eller med tanke på den praktiska verksamheten ens möjligt att förekomsten av skyldigheter som beror på någon annan lag, såsom bolagiseringsskyldigheten, som inverkar på organiseringen av och tillgången till nödvändiga grundläggande tjänster snabbt kan variera

endast på grund av privata tjänsteleverantörers inträde på marknaden eller en ändring i deras serviceutbud eller till exempel deras öppettider.

Krav som är öppna för tolkning och som varierar är problematiska med tanke på rättssäkerheten, förutsägbarheten och det praktiska ordnandet av tjänsterna.

Organisatörerna har alltid i sista hand organiseringsansvaret för alla tjänster enligt 8 §, varför de är skyldiga att reagera på marknadsbrister inom sitt verksamhetsområde, såsom att den privata serviceverksamheten lämnar marknaden.

Tryggandet av den offentliga basservicen säkerställs av att organisatören inte är tvungen att göra drastiska förändringar såsom väsentlig avveckling av verksamhet för att reagera på plötsliga förändringar i det privata tjänsteutbudet som inte nödvändigtvis ens är bestående.

Kommunen ska följa de privata aktörernas utbud inom området och bedöma hur väsentliga ändringar i det eventuellt påverkar organiseringsansvaret eller dimensioneringen av de tjänster som ordnas.

Paragrafen innehåller dock inga bestämmelser om när organisatörerna ska göra en omprövning när det gäller omfattningen av deras organiseringsansvar. I praktiken är omprövningen och bemötandet av servicebehovet bundna till frekvensen av kommunens beslutsfattande och budget samt bland annat till förfaranden som hänför sig till personal som innehar tjänster.

Vid bedömningen av tidsspannet för kommunernas verksamhet ska också skälighetsaspekter beaktas, även om det också är viktigt att sträva efter att förbereda sig på kommande problem så att de brister som uppstår i den regionala tillgången på tjänster kan förhindras.

Skälighetsaspekterna kan förutsätta att tidsintervallet mellan en ny helhetsbedömning av marknadsläget och bemötandet av ändringarna till följd av den är minst en planperiod, dvs. tre år. Denna period stämmer

överens med bland annat det som i 15 § 3 mom. i lagen om offentlig upphandling och koncession föreskrivs om tidsspannet för en marknadsundersökning som hänför sig till en öppenhetsannons.

De tolkningar av konkurrenslagstiftningen som hänför sig till en bedömning av det privata serviceutbudet och marknadsbristen utgår från att de administrativa gränserna, såsom kommunernas eller samarbetsområdenas gränser, inte är avgörande vid områdesdefinitionerna, utan det är möjligt att det också inom samma administrativa område finns sinsemellan olika slags områden med tanke på servicebehovet.

I fråga om servicebehovet är det vid bedömningen viktigt att djurägare har möjlighet att få service på det sätt som lagen kräver, det vill säga inom ett rimligt avstånd och inom rimlig tid. Tolkningen av dessa rimlighetskrav har styrts genom de allmänna mål som ska tas in i den riksomfattande planen för veterinärtjänster.

Avsikten är att det även i fortsättningen ska skapas anvisningar på riks-nivå för bedömningen av servicebehovet i syfte att trygga tillräcklig enhetlighet i bedömningen, dock utan att för mycket begränsa de kommunala myndigheternas prövningsrätt när det gäller att beakta de lokala förhållandena.

Bestämmelsen i 10 § 6 mom. i den lag som ändras blir 9 § 4 mom. i förslaget. Enligt momentet ska man vid dimensioneringen av veterinärtjänster som omfattas av organiseringsansvaret beakta de tjänster som privata veterinärtjänsteproducenter tillhandahåller inom organisatörens område.

I kriterierna i det föreslagna 3 mom. ingår redan utgångspunkten att när icke-bråds-kande tjänster enligt 8 § produceras för sällskaps- och hobbydjur inom ett område där det också finns ett privat utbud, produceras bara den mängd tjänster som förutsätts för en ändamålsenlig skötsel av de andra uppgifter som föreskrivits för organisatören.

Detta påverkas i praktiken särskilt av hur stor veterinärresurs som behövs för att jourssystemet ska fungera. En ändamålsenlig dimensionering av de kommunala tjänsterna ska dock bedömas också i fråga om icke-brådska tjänster för produktionsdjur, eftersom det inom en del regioner också finns ett privat utbud som gäller dessa djur.

Veterinärvårdslagen, 17 §: Ordnande av andra veterinärtjänster än sådana som omfattas av organiseringsansvaret

På de veterinärtjänster som produceras av organisatören och som kompletterar de i 9 § avsedda tjänsterna tillämpas inte vad som någon annanstans i lag föreskrivs om skyldighet att i ett konkurrensläge överföra sådan verksamhet som bedrivs på marknaden till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse.

Tillämpningen av undantaget förutsätter dock att den verksamhet som bedrivs utan bolagisering i fråga om innehåll och dimensionering är proportionerlig med beaktande av organisatörens uppgifter enligt denna lag samt de tjänster som privata veterinärtjänsteproducenter tillhandahåller inom organisatörens område.

Regeringens proposition, specialmotiveringen, 17 §: Ord- nande av andra veterinärtjänster än sådana som om- fattas av organiseringsansvaret

För kunderna inom den kommunala veterinärvården är det en fördel om kommunerna kan tillhandahålla också vissa tjänster som kan anses behövliga men som inte omfattas av organiseringsansvaret.

Den föreslagna bestämmelsen förtydligar rättsläget och tillför det kommunala systemet flexibilitet så att man till exempel i vissa situationer kan undvika att sjuka djur flyttas någon annanstans för fortsatt vård. Propositionens förslag om en omarbetning av kriterierna för kommunernas organiseringsansvar kan begränsa kommunernas lagstadgade roll i en del områden samt öka andelen tjänster med marknadsbaserad pris-sättning av de veterinärtjänster som kommunerna ordnar.

Denna ändring ökar osäkerheten och problemen i anslutning till bolagiseringsskyldigheten och därigenom behovet av undantag. Undantaget från bolagiseringsskyldigheten bidrar också till att minska kommunernas motivation att övertolka omfattningen av sitt organiseringsansvar i ljuset av de föreskrivna kriterierna, eftersom förslaget erbjuder dem möjligheter att tillhandahålla sådan basservice för husdjur som avses i 8 § till marknadspris utan de hinder och utmaningar som hänför sig till bolagisering. På detta sätt har undantaget positiva effekter också med tanke på konkurrensneutraliteten.

Undantaget ska emellertid inte vara obegränsat, utan det föreslås ett krav på proportionalitet i tjänsteproduktionen. **Avsikten är inte att kommunerna ska ordna i synnerhet veterinärtjänster på specialiserad nivå i större utsträckning eller börja utvidga sin verksamhet, utan tjänsterna**

har ansetts ha en högst begränsad, kompletterande roll i kommunens verksamhet.

Enligt det föreslagna momentet ska produktion av tjänster som tillhandahålls i ett konkurrensläge utan bolagisering i fråga om innehåll och dimensionering vara proportionerlig med beaktande av den offentliga veterinärvårdens grundläggande uppgift samt situationen för privata veterinärtjänsteproducenter.

Den kommunala veterinärvården har till uppgift att trygga fungerande veterinärtjänster som motsvarar invånarnas behov, inte att konkurrera med den privata tjänsteproduktionen. Utgångspunkten ska enligt förslaget vara att djurägarna skaffar vård på specialiserad nivå hos privata veterinärtjänsteproducenter.

Om kravet på proportionalitet i anslutning till bolagiseringsavdraget inte uppfylls, kan Konkurrens- och konsumentverket, om förutsättningarna enligt 30 a § i konkurrenslagen uppfylls, ålägga bolaget att bolagisera verksamheten.

Om de tjänster som avses i paragrafen inte ordnas i ett konkurrensläge på marknaden, är bolagiseringsskyldigheten enligt kommunallagen inte tillämplig. Det kan närmast vara fråga om sådana avlägsna områden **där det inte finns något privat utbud av veterinärtjänster på specialnivå och för vilka det oberoende av kommunens affärsverksamhet inte är sannolikt att ett sådant utbud uppstår.**

Regeringens proposition, punkt 4.2.2. Konsekvenser för kommunerna

Ökad flexibilitet kan behövas vid rekryteringen av kommunalveterinärer i synnerhet med beaktande av den nuvarande bristen på veterinärer, eftersom **arbetets meningsfullhet och attraktivitet kan påverkas av att den reviderade lagstiftningen inte begränsar möjligheten att utföra till exempel nödoperationer för att rädda djurets liv.**

Regeringens proposition, punkt 4.2.4. Samhälleliga konsekvenser

De i lagen föreslagna element som ökar flexibiliteten inom den kommunala servicehelheten, såsom undantaget från bolagiseringsskyldigheten när det gäller tjänster som prissätts marknadsbaserat, har positiva effekter ur kundernas perspektiv.

Ökad flexibilitet möjliggör att **kommunen i begränsad utsträckning kan komplettera de tjänster som omfattas av organiseringsansvaret med andra tjänster som anses behövliga** utan sådana osäkerhetsfaktorer som är förknippade med tolkningen av undantagen från bolagiseringsskyldigheten enligt kommunallagen. **Genom de kompletterande tjänsterna (t.ex. bilddiagnostiska undersökningar och vissa operationer)** kan man i vissa situationer förhindra att djur måste transporteras även långa sträckor för fortsatt behandling.

Regeringens proposition, punkt 4.2.5. Konsekvenser för företagen

Det föreslagna undantaget från bolagisering som gäller kompletterande tjänster som prissätts marknadsmässigt innebär att **kommunerna kan komplettera sina bastjänster med vissa mer omfattande behandlingsalternativ, såsom bättre diagnostiska metoder och vissa operationer.**

Det är fråga om att erbjuda vissa tilläggstjänster till de kommuninvånare som också annars anlitar kommunens tjänster, inte om att sträva efter att nya kundgrupper ska omfattas av kommunens affärsverksamhet.

Det föreslagna undantaget från bolagiseringsskyldigheten är en aning mera omfattande än det gällande undantaget enligt kommunallagen, men det är förenat med ett krav på proportionalitet, vilket innebär att man kan ingripa i kommunernas tillhandahållande av kompletterande tjänster om det anses vara överdimensionerat med beaktande av den kommunala veterinärvårdens lagstadgade verksamhet samt de privata tjänsteproducenternas tjänster inom området. Begränsningarna av undantaget från bolagiseringsskyldigheten anses förhindra att kommunerna inom kommunstrukturen i större utsträckning börjar tillhandahålla till exempel krävande veterinärtjänster på specialiserad nivå.